

(De)regulering van de activiteiten van tussenpersonen in het voetbal: iedereen makelaar?

Het is een publiek geheim dat makelaars een belangrijke rol spelen binnen de voetbalwereld. Dat gaf in het verleden niet zelden aanleiding tot negatieve berichtgeving in de pers, waarbij bepaalde makelaars afgeschilderd werden als louche mensenhandelaars. Die perceptie had een negatieve invloed op de voetbalwereld, zo vond ook de Wereldvoetbalbond FIFA. Naar aanleiding van haar befaamde queeste tegen corruptie en illegale praktijken stelde de FIFA dan ook een hervormingsplan voor waarbij zij de strijd aanbod tegen de corruptie binnen de voetbalmakelaardij. Het resultaat is een volledig gewijzigde regelgeving omtrent de samenwerking met tussenpersonen die niet langer de nadruk legt op de kwalificatie van de makelaar maar op de transacties zelf. Het was aan de nationale voetbalbonden om die FIFA-voorschriften te implementeren, iets wat de Belgische voetbalbond (KBVB) 1 april 2015 dan ook gedaan heeft. Hierna volgt een bespreking van de nieuwe regels omtrent het functioneren van de spelersmakelaars.

1 Voorheen: makelaarslicentie verplicht

De tijden dat clubs en spelers de enige actoren waren in de voetbalwereld liggen al geruime tijd achter ons. Gedurende de laatste decennia heeft er zich een geleidelijke machtsverschuiving voorgedaan waarbij tussenpersonen een steeds prominentere rol zijn gaan spelen binnen de verhoudingen tussen de clubs en de spelers. Eenmaal die tussenpersonen beschikten over een makelaarslicentie, verstrekt door de respectievelijke nationale voetbalbonden, mochten zij wereldwijd spelers bijstaan bij contractbesprekingen, transferonderhandelingen en andere praktische aspecten. De voetbalbonden bepaalden zelf de voorwaarden om een licentie te verkrijgen. In de meeste landen (waaronder België) werd het verkrijgen van de licentie gekoppeld aan het slagen voor een examen, waarbij er gepeild werd naar de kennis van de (inter)nationale reglementen. Dergelijke handelswijze garandeerde, althans in theorie, een kwaliteitsvolle groep van voetbalmakelaars.

2 FIFA Regulations on Working with Intermediaries

Ondanks de (meestal strenge) nationale voorschriften omtrent het bekomen van een makelaarslicentie ondervond de FIFA dat sommige spelersmakelaars opereerden in een grijze zone, waarbij de transacties en activiteiten vaak weinig transparant waren en niet zelden gehuld waren in een sfeer van corruptie. De FIFA besloot hiertegen actie te ondernemen door op 21 maart 2014 voorschriften uit te werken omtrent de samenwerking met makelaars (hier 'tussenpersonen' genoemd). Het betrof een hervormingsplan waarvan de minimumstandaarden geïmplementeerd dienden te worden door de nationale voetbalbonden voor 1 april 2015. De krijtlijnen van dat hervormingsplan zijn als volgt:

- Het systeem van de makelaarslicenties wordt afgeschaft en vervangen door een registratiesysteem per land;
- Registratie als tussenpersoon voor iedereen mogelijk zonder examen;
- Specifieke voorschriften omtrent de inhoud van het vertegenwoordigingscontract;
- Registratie van alle activiteiten van de tussenpersoon bij de bond;
- Vergoedingswijze van tussenpersonen wordt strikt gereguleerd.

De FIFA-voorschriften werden door de KBVB geïmplementeerd middels het reglement betreffende samenwerking met tussenpersonen, als bijlage 11 bij het bondsreglement.

3 Reglement betreffende de samenwerking met tussenpersonen van de KBVB

Het reglement betreffende de samenwerking met tussenpersonen trad in werking op 1 april 2015 en is inhoudelijk gezien quasi identiek aan de FIFA-voorschriften, behoudens enkele kleine nuances. Hierna volgt een beknopte bespreking van de belangrijkste elementen uit het reglement.

3.1 Definitie, registratie en verplichtingen van de tussenpersoon

Opdat een natuurlijke persoon of rechtspersoon (enkel door toedoen van een reeds als tussenpersoon geregistreerde natuurlijke persoon) kan optreden als tussenpersoon dient hij zich te registreren bij de KBVB. Om zich te kunnen registreren dient de kandidaat-tussenpersoon (natuurlijke persoon) een uittreksel uit het strafregister of een bewijs van goed gedrag en zeden bij te brengen. Daarnaast dient de tussenpersoon een administratieve vergoeding te betalen van 500,00 euro. Indien eenmaal succesvol geregistreerd dan blijft de registratie geldig voor de resterende duurtijd van het seizoen.

In het reglement worden tevens een aantal verplichtingen opgesomd waaraan de tussenpersoon zich tijdens zijn activiteiten dient te houden. Die verplichtingen hebben onder meer betrekking op het respecteren van de toepasselijke reglementen en het eerbiedigen van de belangen van de betrokken organisaties.

3.2 Inhoud en publicatie vertegenwoordigingscontract

Telkens als een geregistreerde tussenpersoon betrokken is bij een transactie dient hij een vertegenwoordigingscontract neer te leggen bij de KBVB. Dergelijk contract bevat de namen van de partijen, de aard van de diensten, de duur van de rechtsband, de aan de tussenpersoon verschuldigde vergoeding, de betalingsmodaliteiten, de verbrekingsmodaliteiten en de handtekening van de partijen.

De KBVB ontvangt bijgevolg de informatie omtrent alle vertegenwoordigingscontracten en maakt de namen van de tussenpersonen, het totaalbedrag van de door hen ontvangen vergoedingen alsmede van de transacties eenmaal per jaar publiekelijk bekend op haar website.

3.3 Vergoedingen tussenpersoon gereguleerd

De vergoeding van de tussenpersoon komt exclusief ten laste van de partij die zich op de diensten van de tussenpersoon beroept. Na het sluiten van de transactie kan de speler de club evenwel na schriftelijke instemming toelaten de tussenpersoon voor zijn rekening te vergoeden. De vergoeding wordt telkens rechtstreeks uitbetaald aan de tussenpersoon, zonder enige tussenkomst van afgevaardigden van spelers of clubs.

Het reglement gaat niet zo ver om de vergoedingen van de tussenpersoon expliciet te regelen, doch ze formuleert wel enkele aanbevelingen (identiek aan de FIFA-voorschriften):

- De totale vergoeding die per transactie verschuldigd is aan een door een speler gemandateerd tussenpersoon mag niet hoger zijn dan 3% van het totale bruto-inkomen van de speler tijdens de hele duur van zijn arbeidsovereenkomst;

- De totale vergoeding die per transactie verschuldigd is aan een door een club gemandateerd tussenpersoon met het oog op het sluiten van een arbeidsovereenkomst met een speler mag niet hoger zijn dan 3% van het totale bruto-inkomen van de speler tijdens de hele duur van zijn arbeidsovereenkomst;
- De totale vergoeding die per transactie verschuldigd is aan een door een club gemandateerd tussenpersoon met het oog op het sluiten van een transferovereenkomst mag niet hoger zijn dan 3% van de uiteindelijk betaalde transfervergoeding voor die speler.

Wanneer de transactie betrekking heeft op een minderjarige speler dan mag de tussenpersoon geen betaling ontvangen.

Besluit

De ambitie van de FIFA was duidelijk: een nieuwe reglementering invoeren omtrent de tussenpersonen in het voetbal, om het hoofd te bieden aan de ondoorzichtige en onoverzichtelijke praktijken uit het verleden. Daarbij heeft zij duidelijk schoon schip gemaakt en de voorkeur gegeven aan een systeem dat de nadruk legt op de inhoud van de transacties en de publicatie ervan naar de buitenwereld, eerder dan op de kwalificaties van de tussenpersoon zelf. Het is dan ook niet verwonderlijk dat de nieuwe reglementering (of het gebrek eraan) door de makelaars zelf met enige vorm van kritiek werd onthaald. Zij zien immers hun felbevochten licentie in een klap waardeloos worden. Maar de soep wordt niet zo heet gegeten als ze wordt opgediend. In theorie kan dan wel iedereen in aanmerking komen om tussenpersoon te worden, in praktijk zullen de verstrengde regels omtrent de inhoud en publicatie van de vertegenwoordigingscontracten uiteindelijk zorgen voor een zelfregulering waarbij er geen plaats is voor onbekwame makelaars. Dat verhindert echter niet dat de kritiek van de makelaars soms wel degelijk op haar plaats is. Zo heeft de registratieplicht tot gevolg dat de tussenpersoon een registratiekost moet betalen voor elk land waarin hij zich registreert. Indien er echter nog tegemoet kan worden gekomen aan dergelijke administratieve hinderpalen, dan zal de nieuwe reglementering omtrent de tussenpersonen een nuttige stap betekenen in de strijd van de FIFA tegen corruptie en het ondoorzichtige karakter van bepaalde transfers.

Jochen Panis
Associate
jochen.panis@adlex.be

T: +32 89 32 23 00
F: +32 89 35 66 01
Grotestraat 122
B - 3600 Genk

Voorkeurmateries

- Arbeidsrecht en socialezekerheidsrecht
- Sportrecht

